

Dragi čitatelji, vrijeme doista leti. Čini se kao da smo jučer proslavljali desetu godišnjicu časopisa *Djeca u Europi*, a već danas predstavljamo njegovo dvadeset peto, jubilarno izdanje. To je još jedna prilika za slav-lje, koje obilježavamo prigodnom temom – *vrijeme*. Tijekom proteklih desetak godina sve je više djece obu-hvaćeno ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem. Drugim riječima, značajan period ranog djetinjstva djece odvija se u raznim službama i ustanovama. Ovaj trend prati vjerovanje kako ove ustanove ne trebaju biti samo privlačna mjesta za susrete i druženje djece, već da su nužne ukoliko ne želimo ugroziti buduće životne prilike djece.

U ovom broju, iz više ćemo se razloga baviti tezom o politici preranog početka formalnog učenja. Nagla-šavamo kako je brzina samo jedan aspekt vremena, i to ne najvrjedniji. Dovoljno je promotriti bezgranične probleme koji nastaju zbog nedostatka kontinuiteta. Drugi aspekt vremena – sporost – ide ruku pod ruku s uronjenošću, koncentracijom i posvećenošću. Postoje brojni elementi kojima se mogu opisati ljudske kvali-tete, jednako kao što postoje i različiti aspekti profesionalne kvalitete.

Mi ne promoviramo težnju ka brzini i dostizanju zada-nih rokova – a tko ih uopće postavlja? To nije ono za što se zalažemo zbog djece niti zbog bilo koga drugog. Jesu li od najranije dobi uspješna djeca od toga imala ikakve koristi? Naprotiv, netko najviše dobrobiti ostva-ruje u otkriću vlastite sporosti, a na nama je omogu-ćiti djeci da pronađu ono što doista odgovara njima samima.

Roger Prott

Djeca u Europi

Godina V, br. 10 (25) 2013.

nakladnik: Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak'

za nakladnika: Nives Milinović

glavna i odgovorna urednica hrvatskog izdanja: Helena Burić

glavna urednica ovog broja: Roger Prott

odgovorna urednica ovog broja: Marta Guzman, Perrine Humblet

uredništvo: Helena Burić, Jacqueline Cassidy, Ferruccio Cremaschi, Eva Grüber, Marta Guzman, Perrine Humblet, Stig G. Lund, Teresa Ogrodzińska, Marie Nicole Rubio, Lúcia Santos, Wilma Schepers, Gella Varnava-Skoura, Ankie Vandekerckhove

lektorica: Marina Vujčić

prevoditeljica: Aleksandra Fabrio

grafička priprema: Arianna Bertone

tisak: Spaggiari® S.p.A., Parma, tiskanje dovršeno u prosincu 2013.

adresa uredništva:

Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak' (za časopise 'Dijete, Vrtić,

Obitelj'/'Djeca u Europi'), Ilica 73, 10000 Zagreb

tel.: 01 4854 936; fax: 01 4854 022

e-mail: korakpokorak@korakpokorak.shr

web: www.korakpokorak.hr - www.childreineurope.org

žiro-račun: 2402006-1100083286

Časopis 'Djeca u Europi' izlazi dva puta godišnje kao 5. i 6. broj časopisa 'Dijete, vrtić, obitelj'.

Cijena zajedničke godišnje pretplate iznosi 231 kn (cijena pojedinačnog broja je 38,5 kn).

Godina XII, br. 25, 2013., izlazi dva puta godišnje.

Fotografiju na naslovnici i fotografije objavljene na stranicama 2, 13 i 20 ustupio je Dječji vrtić 'Il cavallino a dondolo' (Konjić za ljuljanje) iz Bologne (Italija)

Fotografiju na stranici 11. ustupio je Dnevni centar 'La souris verte' (Zeleni miš) iz Villea (Francuska)

Fotografija na str. 18 preuzeta je iz objavljene publikacije koji je uredio kazališni laboratorij A Caval teatro - ITER, Riječi vremena, Torino 2008. (Italija)

Fotografija na str. 32 (dolje) snimljena je u Dječjem vrtiću 'Els Pinetons' u Ripolletu (Barcelona)

2

Kako se nosimo s pitanjem 'vremena'?

PERRINE HUMBLET i MARTA GUZMAN

4

Vrijeme i ritam svakodnevice u ranom odgoju

MARIA CARMEN SILVEIRA BARBOSA

6

Mama će doći po tebe nakon spavanja

MARTA KORINTUS

8

Skripta vremena

LABORATORIO TEATRALE A CAVAL TEATRO DI TORINO

10

U slavu sporosti u vrtićima

PENNY RITSCHER

11

Koja je prava brzina razvoja?

SIMONE BELLER

12

'Svi satovi su nas nasamarili'

EULÁLIA BOSCH

14

Vremenski svijet male djece i vremenski univerzum današnjeg društva

LOTTA DE COSTER i CAROLINE BLANCHARD

16

Ukinite vrijeme, sklonite satove

CHRISTINE SCHUHL

18

Slobodno vrijeme i oslobođeno vrijeme

GAËLLE AMERIJCKX

19

Naša žurba je neizdrživa

TILL BASTIAN

20

Mjehurići vremena

PAUL O'GRADY

22

Vrijeme ranog djetinjstva, roditelja i odgajatelja

SUSANNA MANTOVANI

24

Vrijednost i složenost... jednostavnosti

EVA JANSÄ

26

Kad je vrijeme za igru, odgajatelji moraju čekati

BEATRICE VITALI

28

Uvjeti za refleksiju usmjerenu na otkrivanje

CLAUS JENSEN

30

FOCUS ON

Anna Tardos: vrijeme viđeno dječjim očima

Časopis je objavljen uz potporu:

Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba i fondacije Bernard Van Leer